nie książek naukowych oraz popularnonaukowych o tematyce regionalnej, dotyczących Środkowego Nadodrza lub obecnego województwa lubuskiego.

Jury za najlepszą książkę popularnonaukową przyznało wyróżnienie Robertowi Piotrowskiemu za książkę *100 lat Parku Róż. Park miejski od Cesarza Wilhelma do dziś* oraz Tomaszowi Andrzejewskiemu i Marcinowi Kuli za książkę *Siedlisko poprzez wieki. Z dziejów zamku Karolat*.

Wyróżnienie za walory edytorskie ponownie trafiło do Oficyny Wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego za książkę Małgorzaty Konopnickiej, *Oficer - urzędnik - dworzanin. Kariery szlachty śląskiej w państwie pruskim (1740-1806)*, Zielona Góra 2014.

Laureatem 2. edycji Lubuskiego Wawrzynu Dziennikarskiego został Donat Linkowski z Radia Zachód za audycje radiowe: *Ziemia i Pieśń I; Ziemia i Pieśń II; Na swojską nutę; Donata swojskie klimaty.* Wawrzyn Dziennikarski ma za zadanie promować dziennikarzy prasy, radia, telewizji i mediów internetowych, twórców najlepszych utworów dziennikarskich odnoszących się do obszaru województwa lubuskiego.

Dyplom dla wyróżniającego się młodego dziennikarza przyznano Mai Sałwackiej z zielonogórskiej redakcji Gazety Wyborczej za zgłoszone pozycje: *Musisz pochować 3 milimetry; Żyć na konto Nowickiego; Siedem; To nie była śmierć z miłości*, a wyróżnienie za całokształt twórczości Donatowi Linkowskiemu.

Ponadto Zarząd Lubuskiego Oddziału Stowarzyszenia Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej przyznał nagrodę redaktorowi Tadeuszowi Cegielskiemu.

Organizatorami konkursu były Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze oraz Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta w Gorzowie Wlkp.

opracowała esa

OD REDAKCJI:

Informacja o sukcesach Oficyny Wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego znajduje się na str. 52.

BAZA PUBLIKACJI NAUKOWYCH - LEGALNE ŹRÓDŁO WIEDZY - NOWA JAKOŚĆ WYPOŻYCZEŃ - ELASTYCZNY SYSTEM REZERWACJI – BEZPŁATNY DOSTĘP

ACADEMICA

CYFROWA WYPOŻYCZALNIA PUBLIKACJI NAUKOWYCH

_Ewa Adaszyńska
Biblioteka Uniwersytecka

W październiku 2014 r. Biblioteka Narodowa uruchomiła Cyfrową Wypożyczalnię Publikacji Naukowych Academica - nowy serwis książek i czasopism naukowych przeznaczony głównie dla studentów, pracowników naukowych oraz twórców. Ten nowatorski projekt ma na celu usprawnienie systemu wypożyczeń międzybibliotecznych - zastąpienie tradycyjnej wypożyczalni międzybibliotecznej jej elektroniczną wersją, a publikacji drukowanych ich cyfrowymi kopiami.

Dostęp do cyfrowej bazy najnowszych publikacji z różnych dziedzin wiedzy to główny cel projektu - poszerza on ofertę edukacyjną bibliotek, a także ułatwia dostęp do najnowszego stanu badań.

Academica to cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna, system rezerwacji artykułów i książek oraz bezpłatne i legalne źródło wiedzy.

Projekt powstał z inicjatywy Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej i był realizowany od stycznia 2010 r. przez konsorcjum, które utworzyły Biblioteka Narodowa oraz Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa NASK. Dzięki tej współpracy powstało narzędzie umożliwiające szybki dostęp do literatury naukowej, skierowane do studentów, badaczy i uczonych. W bazie znajduje się ok. 250 tys. zeskanowanych publikacji naukowych, monografii, podręczników, skryptów, artykułów oraz całych numerów czasopism ze wszystkich dziedzin wiedzy, udostępnianych za pośrednictwem sieci partnerskich bibliotek naukowych. Dostęp do zasobów Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych mogą uzyskać czytelnicy ponad pięciuset polskich bibliotek naukowych. Zbiór jest systematycznie powiększany, a wyboru dokonują eksperci rekomendowani przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej.

Projekt finansowany jest przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego *Innowacyjna Gospodarka*. Koszt przedsięwzięcia to 36 600 000 zł.

Obok projektu Academica, obejmującego głównie książki, realizowany jest też projekt Merkuriusz, który ma na celu zdigitalizowanie i udostępnianie czasopism naukowych z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego od 2002 r. W ciągu roku dostępnych będzie ok. 700 tys. artykułów.

Udostępnianiu podlegają publikacje naukowe, które mają postać cyfrową i z racji ochrony autorskich praw majątkowych nie są dostępne nieodpłatnie w sieci Internet. Academica udostępnia je tylko zarejestrowanym użytkownikom, wyłącznie na autoryzowanych terminalach znajdujących się na terenie biblioteki, która przystąpiła do systemu jako partner BN. Korzystanie z publikacji jest nieodpłatne.

ACADEMICA

Zarejestrowani w systemie użytkownicy mogą samodzielnie przeszukiwać bazę Academiki oraz rezerwować wybrane zbiory z dowolnych komputerów. Mogą zarezerwować publikacje w wybranym przez siebie terminie na okres 14 dni, licząc od daty składania rezerwacji. Mogą zamówić maksymalnie 10 publikacji, 5 w jednym module czasowym, każdą na 3 dowolnie wybrane dni i na dowolną liczbę modułów czasowych w godzinach pracy biblioteki.

Publikacje udostępniane są zgodnie z zapisami Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Elektroniczny egzemplarz może być udostępniany jednocześnie tylko jednemu użytkownikowi. Ograniczenie to wynika z obowiązujących przepisów prawa autorskiego, które pozwala na udostępnianie cyfrowych kopii dokumentu na końcówkach bibliotecznych terminali, ale już nie na ich zwielokrotnianie. Dzieła podlegają ograniczeniom kopiowania.

Zasoby oparte są na repozytorium BN i połączone z Cyfrową Biblioteką Narodową POLONA. Liczy ona ok. 650 tys. publikacji i obejmuje wydawnictwa z domeny publicznej w wolnym dostępie oraz te chronione prawem autorskim, z których można korzystać po autoryzacji dostępu.

Publikacje dostępne w domenie publicznej oraz te, na które Academica posiada licencje są udostępniane powszechnie bez dodatkowych zabezpieczeń, natomiast publikacje najnowsze, chronione prawem autorskim zgodnie z zapisami Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z pełnym poszanowaniem praw autorskich, udostępniane są na warunkach określonych w regulaminie Academiki. Podstawą prawną cyfrowej wypożyczalni jest art. 28 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Ze względu na ograniczenia prawno-autorskie system Academica umożliwi dostęp do publikacji chronionych wyłącznie jednemu użytkownikowi w tym samym czasie, podobnie jak w tradycyjnym systemie wypożyczeń międzybibliotecznych.

11 marca br. w Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego zorganizowała spotkanie poświęcone Academice - Elektronicznej Wypożyczalni Publikacji Naukowych - dla pracowników bibliotek naukowych i archiwum naszego regionu. Projekt przedstawili: Katarzyna Ślaska - zastępca dyrektora Biblioteki Narodowej ds. cyfrowych, Dorota Fortuna - kierownik Oddziału Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego Biblioteki Narodowej oraz Magdalena Rud - kierownik Zakładu Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej Biblioteki Narodowej. Spotkanie obejmowało publiczną prezentację Academiki, a także warsztaty z obsługi systemu wypożyczeń.

Biblioteka finalizuje dostęp do Academiki i wkrótce zaprosi pracowników i studentów do korzystania z jej zasobów.

Academica jest jedną z realizacji idei Open Access, przykładem „digital humanities". Wkrótce będzie to największe repozytorium cyfrowe w Polsce, a także jedno z największych w Europie.

_FOT. BEATA MIRKIEWICZ